

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/54/2015
Identifikačné číslo spisu: 5014200307
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5014200307.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Ľubici Filovej, v právnej veci žalobcu: Q., proti žalovanému: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, za účasti pribratého účastníka konania REPRUF, s. r. o., so sídlom Palárikova 76, Čadca, IČO: 47 237 198, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. k. 14696-2/2014-BA zo dňa 12.02.2014, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 20Scud/9/2014-110 zo dňa 9. júna 2015, jednomyselne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 20Scud/9/2014-110 zo dňa 9. júna 2015 p o t v r d z u j e .

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom č. k. 20Scud/9/2014-110 zo dňa 9. júna 2015 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. k. 14696-2/2014-BA zo dňa 12.02.2014, žiadajúc, aby súd uvedené rozhodnutie zrušil v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu a vec vrátil na ďalšie konanie. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že krajský súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že Sociálna poisťovňa, pobočka Čadca rozhodnutím č. k. 44772-1/2013-CA zo dňa 12.09.2013 rozhodla tak, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi REPRUF, s. r. o., od 01.02.2012 podľa slovenskej legislatívy. Na základe odvolania žalobcu vo veci rozhodoval žalovaný správny orgán, ktorý napadnutým rozhodnutím č. k. 14696-2/2014-BA zo dňa 12.02.2014 jeho odvolanie zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Z obsahu administratívneho spisu mal krajský súd tiež preukázané, že kontrolou so

zameraním na preverenie reálneho výkonu činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky v období od 04.01.2012 do 26.02.2013 bola vykonaná fyzická kontrola u zamestnávateľa v registrovanom sídle zamestnávateľa - Palárikova 76, Čadca a to od 26.02.2013 do 08.03.2013. Bolo zistené, že zamestnávateľ na uvedenej adrese samostatnú kanceláriu nemá, dňa 26.02.2013 sa na uvedenej adrese nenachádzal žiadny zamestnanec, ani konateľ spoločnosti REPRUF, s.r.o. Dňa 05.03.2013, kedy bola vykonaná opätovne kontrola na adrese spoločnosti sa nachádzali pani J. B. B., konateľ spoločnosti a pán B. U., splnomocnený konateľ za spoločnosť REPRUF, s.r.o. V rámci kontroly bolo zistené, že doklady zamestnávateľa sa nachádzajú na adrese Palárikova 76, Čadca. Pracovné zmluvy so zamestnancami boli uzatvorené do 28.06.2012 na 4 hodiny mesačne, po tomto dátume na 10 hodín mesačne. Všetci zamestnanci spoločnosti REPRUF, s.r.o. roznášajú letáky na požiadanie poľských firiem po rôznych mestách na území Slovenskej republiky, pričom zamestnávateľ zadáva prácu zamestnancom telefonicky, e-mailom alebo prostredníctvom pošty. Žalovaný konštatoval, že kontrolou zameranou na preverenie reálneho výkonu činnosti zamestnancov na území SR sa nepodarilo preukázať na základe relevantných skutočností, že na žalobcu sa od 01.02.2012 vzťahuje slovenská legislatíva.

Krajský súd zdôraznil, že podľa Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady 883/2004 z 29.04.2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „nariadenie 883/2004“, „základné nariadenie“) čl. 13: Vykonávanie činnosti v dvoch alebo viacerých členských štátoch - (3) - „Osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s ods. 1.“

Citujúc právnu úpravu ustanovenú v čl. 11 (1) základného nariadenia (hlava II - určenie príslušnosti právnych predpisov), v § 6 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, v § 20 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012, konštatoval, že pravidlá určujúce príslušnosť k systému sociálneho zabezpečenia osôb vykonávajúcich činnosť v štátoch Európskej únie upravujú koordináčne nariadenia, Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a jeho vykonávacie nariadenie č. 987/2009. Uplatniteľná legislatíva sa v jednotlivých situáciách určuje na základe osobitných pravidiel, ktoré zabezpečujú, aby osoby pohybujúce sa v rámci európskych krajín z dôvodu výkonu zárobkovej činnosti boli pokryté systémom sociálneho zabezpečenia len jedného členského štátu a zároveň vylučujú, aby nepodliehali systému žiadneho členského štátu, prípadne, aby sa na nich vzťahovali systémy dvoch alebo viacerých členských štátov z dôvodu bydliska a zárobkovej činnosti. Tieto pravidlá majú výhradný účinok a tak neumožňujú pracovníkom, aby si mohli vyberať výhodnejšie systémy sociálneho zabezpečenia alebo, aby počas výkonu zárobkovej činnosti v inom členskom štáte ostali poistení v štáte bydliska. Je možné, že výsledkom uplatnenia pravidiel budú pracovníci pokrytí systémom sociálneho zabezpečenia s menej výhodnými podmienkami, aké sú v štáte ich bydliska, sídla zamestnávateľa, či štátu, v ktorom je samostatne zárobkovo činná osoba (ďalej len „SZČO“) usadená. Uplatniteľná legislatíva sa vzťahuje na celú oblasť sociálneho zabezpečenia, t.j. na sociálne poistenie (nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti, úrazové poistenie, garančné poistenie) a verejné zdravotné poistenie. Príslušnosť k systému sociálneho zabezpečenia sa potvrdzuje prenosným dokumentom (PD A1 - potvrdenie o právnych predpisoch sociálneho zabezpečenia), ktoré sa vzťahujú na držiteľa. A1 zároveň oslobodzuje klienta od povinnosti platiť príspevky na sociálne zabezpečenie v inom členskom štáte, v ktorom vykonáva činnosť, či už dočasne z dôvodu vyslania alebo zvyčajne pri súbežne vykonávajúcich činnostiach zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnnej osoby. A1 je pre všetky členské štáty záväzný až do doby, kým nebol vyhlásený za zrušený alebo neplatný. A1 nie je pracovné povolenie ani nenahrádza žiadne iné povolenie na výkon zárobkovej činnosti. Nevystavenie A1 z dôvodu nevyslania neznamena, že zamestnanec (SZČO) nemôžu vykonávať zárobkovú činnosť na území iného členského štátu. Ak je osoba zamestnaná alebo SZČO len v jednom členskom štáte, podlieha právnym predpisom sociálneho zabezpečenia štátu, v ktorom činnosť vykonáva aj napriek tomu, že sa jej bydlisko, či sídlo zamestnávateľa nachádzajú v inom členskom štáte. V takých prípadoch sa A1 nevystavuje. Výnimkou zo všeobecnej zásady je inštitút vyslania, ktorý môžu uplatniť zamestnávateľ aj SZČO po splnení stanovených podmienok. Od vyslania sa odlišujú situácie, kedy osoba zvyčajne

vykonáva činnosť ako zamestnaná alebo SZČO v dvoch alebo viacerých členských štátoch. Osoba, ktorá má bydlisko na Slovensku podlieha slovenskej legislatíve: a) ak zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnanec alebo ako osoba samostatne zárobkovo činná v dvoch alebo viacerých členských štátoch, ak podstatnú časť svojej činnosti vykonáva v štáte bydliska na Slovensku, b) nevykonáva podstatnú časť svojej činnosti v štáte bydliska na Slovensku a zamestnávateľ má registrované sídlo alebo miesto podnikania na Slovensku, c) zamestnáva ju viacero zamestnávateľov, ktorých registrované sídlo alebo miesto podnikania sa nachádza v odlišných členských štátoch (účinnosť od 27.06.2012), d) je súčasne zamestnaná na Slovensku a samostatne zárobkovo činná osoba v inom členskom štáte.

Ďalej krajský súd poukázal na to, že od 28.06.2012 nadobudlo účinnosť Nariadenie (ES) č. 465/2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) 883/2004 a uplatniteľnú legislatívu v prípade súbežného výkonu zamestnania v dvoch alebo viacerých členských štátoch upravuje podrobnejšie. Pri súbežnom zamestnaní v dvoch členských štátoch pre zamestnávateľov s registrovanými sídlami alebo miestami podnikania v odlišných štátoch sa skúma podmienka podstatného výkonu činnosti zamestnanca v jednotlivých členských štátoch. SZČO zvyčajne vykonávajúca činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, podlieha legislatíve štátu, v ktorom sa nachádza centrum jej záujmu, ak nemá bydlisko v jednom z členských štátov, v ktorých vykonáva podstatnú časť svojej činnosti. Uviedol, že takéto osoby oznamujú svoju situáciu inštitúcii štátu bydliska, ktorá určí uplatniteľnosť právnych predpisov len jedného členského štátu. Toto určenie je predbežné a definitívne sa stane do dvoch mesiacov za predpokladu, že inštitúcia, resp. inštitúcie členských štátov, v ktorých osoba činnosť vykonáva, nezaujmu k situácii dotknutej osoby odlišné stanovisko.

Podľa názoru krajského súdu, aplikovať nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29.04.2004 (ďalej len „základné nariadenie“) a jeho čl. 11 (1) vo väzbe na čl. 13 (3) ako aj nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo dňa 16.09.2009 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) a čl. 14 - 16 je možné iba v prípade, keď osoba vykonáva činnosť zamestnanca ako aj činnosť SZČO v dvoch členských štátoch. V posudzovanej veci žalobca vykonáva SZČO v Poľskej republike (čo nebolo v konaní sporné), z vykonaného dokazovania v správnom konaní nebolo preukázané, že by reálne, fakticky žalobca vykonával činnosť zamestnanca u zamestnávateľa REPRUF, s.r.o., so sídlom Palárikova 76, Čadca (ďalej len „zamestnávateľ“), ktorého miesto podnikania resp. sídlo bolo na území SR.

Podľa názoru krajského súdu žalobca v danom prípade nepreukázal reálny výkon činnosti zamestnanca u označeného zamestnávateľa. Ani dokladmi v rámci správneho konania, resp. dokladmi pripojenými v žalobe - záznam o inšpekcii práce z Inšpektorátu práce Žilina zo dňa 15.03.2013, Registračný list FO, pracovná zmluva zo dňa 01.02.2012, výpisy z účtov v poľskom jazyku, štvrtročné správy o vykonaní prác - túto skutkovú okolnosť nepreukázal. Štvrtročné správy o vykonaní prác opatrené vizitkami firiem krajský súd vyhodnotil ako nekonkrétne z hľadiska dátumu, miesta vykonania prác, ako aj rozsahu prác, žalobca nepreukázal reálne vykonávanie činnosti zamestnanca na území SR. Miesto vykonania prác je uvedené len Bratislava, nie je v nich uvedený konkrétny dátum vykonania prác, ako aj rozsah prác, ktoré sa mali v uvedených firmách, ktorých vizitky sú súčasťou fotokópií štvrtročných prác, realizovať. Nejedná sa o objektívny doklad, ktorý by preukazoval, že žalobca bol v konkrétnom čase na konkrétnom mieste a v ňom vykonával prácu podľa pracovnej zmluvy. Doklad o vyplatení mzdy zamestnancovi zo strany zamestnávateľa nie je dôkazom o reálnom vykonávaní pracovnej činnosti zamestnanca. Záznam z výkonu inšpekcie práce nesúvisel podľa názoru súdu s prešetrovaním reálneho výkonu činnosti zamestnancov označeného zamestnávateľa. Čo sa týka hlásenia o pobyte na území SR zo dňa 17.05.2013, je treba uviesť, že sa jedná o dôkaz neurčitý, pretože ako dôvod pobytu na území SR je uvedené „biznis“, z čoho však nevyplýva, či sa jednalo o vykonávanie činnosti zamestnanca alebo vykonávanie činnosti samostatne zárobkovo činné osoby, ktorou je žalobkyňa. Tiež nie je zrejmé, z akých podkladov (z akého zdroja) hotelové zariadenie, ktoré hlásenie vydalo, čerpalo pri jeho vystavovaní. Okrem toho sa jednalo o jednorazový víkendový pobyt od 17.05.2013 do 19.05.2013. Samotná pracovná zmluva nepreukazuje reálne vykonávanie práce, len preukazuje formálny právny základ dojednaného pracovného pomeru. Krajský súd konštatoval, že ani z týchto listinných dôkazov žalobca nepreukázal konkrétne vykonávanie prác podľa pracovnej zmluvy, na základe ktorej mal

vykonať práce promotora služieb a produktov poskytovaných zamestnávateľom alebo klientmi zamestnávateľa, poukazom na obsah pojmu promótor (z anglického promotion - podpora, propagácia značiek, výrobkov, akcií a ďalších). Tak žalobca ako aj jeho zamestnávateľ, ktorí boli účastníkmi správneho konania, ktorým sa doručovali napadnuté rozhodnutia žalovaného a prvostupňového správneho orgánu, v konaní neunesli dôkazné bremeno a neprodukovali dôkazy, ktoré by spochybnili závery žalovaného a prvostupňového správneho orgánu, závery správy o kontrole, ktorá bola jedným z podkladov pre rozhodnutie žalovaného. Dôkazy, ktoré žalobca produkoval v žalobe a aj v správnom konaní nepreukazujú skutočnosť, že by reálne, v súlade s dohodnutými pracovnými podmienkami, pre označeného zamestnávateľa od 01.02.2012 prácu reálne vykonával.

Krajský súd považoval záver prvostupňového správneho orgánu a žalovaného, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy, za súladný so zákonom, nakoľko § 20 zákona č. 461/2003 Z. z. ako zákonnú podmienku vzniku povinného poistenia predpokladá existenciu statusu žalobcu ako zamestnanca v pracovnom pomere. Konštatoval, že takýto záver nie je v rozpore so skutočnosťou, že žalobcovi bol vydaný registračný list - prihláška FO do Sociálnej poisťovne, v ktorej bol označený identifikačnými údajmi a bol označený aj jeho zamestnávateľ REPRUF, s.r.o, Čadca, keďže podanie a registrácia prihlášky nie je dôkazom o skutočnom (reálnom) vzniku pracovného pomeru žalobcu u zamestnávateľa, poukazom na právnu úpravu ustanovenú v § 15 ods. 1 písm. a/, § 19 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z., ktoré upravujú podmienky dôchodkového poistenia, poistenia v nezamestnanosti a povinného nemocenského poistenia, ktorých zákonným predpokladom pre priznanie je existencia statusu zamestnanca, ktorý žalobca v konaní nepreukázal.

Krajský súd ďalej konštatoval, že žalobca v konaní bol povinný uniesť bremeno tvrdení a dôkazné bremeno a bol spôsobilý vymedzením skutkových tvrdení a dôkazmi preukázať, aký konkrétny rozsah prác od 01.02.2012 pre zamestnávateľa v súlade s dohodnutým druhom práce podľa pracovnej zmluvy vykonával. Preto neobstojí tvrdenie žalobcu v podanej žalobe, že je poškodený na svojich právach. Žalobca mohol skutkovým vymedzením uviesť, ktoré konkrétne práce od uzavretia pracovnej zmluvy pre zamestnávateľa vykonával, v ktorých firmách, aké konkrétne produkty, služby prezentoval, propagoval, s ktorými osobami jednal a pod., ktoré by rozsah ním vykonaných prác pre zamestnávateľa, potvrdili.

Krajský súd dospel k záveru, že neboli splnené zákonné predpoklady pre aplikáciu základného nariadenia - čl. 13 (3), nakoľko nebol preukázaný reálny súbeh činností žalobcu ako SZČO na území Poľskej republiky a zamestnanca na území SR, keď nebolo preukázané, že žalobca vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch tak, ako predpokladá čl. 13 (3) základného nariadenia. Uvedené ustanovenia základného nariadenia predpokladajú skutočný, existujúci súbeh dvoch činností (zamestnanie a SZČO vykonávané v odlišných členských štátoch), len táto skutočnosť môže zakladať postup podľa základného nariadenia (čl. 13 (3)) a aplikáciu uplatniteľných právnych predpisov príslušného členského štátu (hlava II čl. 16 vykonávacieho nariadenia). Keďže bolo preukázané, že žalobca vykonáva samostatne zárobkovú činnosť v členskom štáte - v Poľskej republike a nevykonáva činnosť zamestnanca u zamestnávateľa s miestom podnikania na území SR, podlieha výlučne právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva samostatne zárobkovú činnosť (čl. 11 (3) základného nariadenia) a súčasne, že v danom prípade neboli splnené podmienky pre aplikáciu čl. 13 (3) vo väzbe na čl. 11 (1) prvá veta základného nariadenia, nakoľko nebol preukázaný reálny súbeh vykonávania činnosti žalobcu ako zamestnanca a SZČO v dvoch členských štátoch.

Za nedôvodné považoval krajský súd námietky žalobcu vo vzťahu k vykonávaniu činnosti zamestnancov na území SR, že títo vykonávajú tzv. marginálne činnosti na území SR, nakoľko rozhodnutia správnych orgánov z týchto skutočností vôbec nevychádzajú. Podľa názoru krajského súdu v danom prípade nebolo potrebné sa zaoberať ani skutočnosťami registrového sídla zamestnávateľa, keďže nebol preukázaný reálny súbeh dvoch činností - zamestnanie a SZČO vykonávané v odlišných členských štátoch, tak ako to vyššie zdôvodnil. Rovnako za neodôvodnenú považoval námietku diskriminačného

zaobchádzania so žalobcom, keď žiadne takéto zaobchádzanie nebolo preukázané a samotné rozhodnutie v zmysle zákona nemôže byť pojmovo označené ako diskriminačné.

Krajský súd dospiev k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je súladné s ustanovením § 209 ods. 1 a nasl. zákona č. 461/2003 Z. z., vychádza zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a obsahuje v súlade s cit. zákonom predpísané náležitosti, žalobu ako nedôvodnú podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 prvá veta O.s.p. a contrario. Žalobcovi pre neúspech v konaní náhradu trov konania nepriznal. Poukázal na to, že pribratému účastníkovi v tomto type súdneho konania náhrada trov konania zo zákona (O.s.p.) neprináleží.

2.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolal žalobca. Navrhoval, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Žiline vydaný dňa 9. júna 2015 č. k. 20Scud/9/2014-110 a rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie č. 14696-2/2014-BA zo dňa 12.02.2014, a predchádzajúce rozhodnutie Sociálnej poisťovni pobočka Čadca č. k. 44772-1/2013-CA zo dňa 12.09.2013 zrušil a následne vec odovzdal Sociálnej poisťovni pobočka Čadca na opätovné prešetrenie. Alternatívne žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol vo veci samej a skonštatoval, že žalobcovi odo dňa 1. februára 2012 do 30. apríla 2015 vzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi REPRUF, s.r.o., Palárikova 76, Čadca, IČO: 46 550 291.

V dôvodoch odvolania žalobca vytýkal krajskému súdu nesprávne použitie čl. 288 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v súvislosti s čl. 4 ods. 3 Zmluvy o európskej únii tým, že neboli uplatnené a tým, že rozhodnutie bolo vydané na základe vnútroštátnych predpisov namiesto uplatnenia predpisov nariadení Európskej únie, ktorých obsah nemal byť v predmetom rozsahu rozširovaný, upravovaný ani doplňovaný. Dôvodil, že vydanie napadnutého rozsudku Krajským súdom v Žiline na základe vnútroštátnych právnych predpisov namiesto predpisov nariadení Európskej únie, ktorých obsah v predmetnom rozsahu nebolo možné rozširovať, modifikovať a ani dopĺňať, je potrebné uznať za hrubé porušenie zákona Európskej únie.

Žalobca namietal hrubé porušenie hmotného práva, a to čl. 87 a základného nariadenia v súvislosti s čl. 14 ods. 5 b vykonávacieho nariadenia a čl. 2 ods. 2 písm. b Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 465/2012 zo dňa 22. mája 2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 883/2004 vo veci koordinácie systémov sociálneho poistenia a nariadenie č. 987/2009 týkajúce sa vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 tým, že boli nesprávne uplatniteľné, a posúdenie práce navrhovateľa, ako práce, ktorá má marginálny charakter, počas kedy sa uvedené predpisy nemôžu vzťahovať na navrhovateľa, pretože on uzatvoril pracovnú zmluvu pred tým, ako vošli do platnosti predpisy o marginálnom charaktere práce a nepodal vyhlásenie o tom, aby sa naňho nevzťahovalo prechodné obdobie uvedené v čl. 87a základného nariadenia, preto sa na navrhovateľa vzťahuje 10 - ročné prechodné obdobie, počas ktorého sa neuplatňuje predpis čl. 14 ods. 5 b vykonávacieho nariadenia.

Žalobca tiež namietal hrubé porušenie hmotného práva a to čl. 45, 46 a 48 Zmluvy o fungovaní Európskej únie tým, že bol vykonaný ľubovoľný odtrhnutý od judikatúry a zaväzujúci výklad princípu slobodného pobytu zamestnancov a ponímania zamestnanca a taktiež pravidlá rovnosti, aj keď doklady ako aj vysvetlenia podané navrhovateľom zreteľne preukazujú, že je zamestnancom podľa zákonov Európskej únie. V danej súvislosti poukázal na rozsudok Medzinárodného súdneho dvora zo dňa 23. marca 1982 vo veci 53/81, D.M. Levin v. Staatssecretaris van Justitie, zo dňa 3. júla 1986 vo veci 66/85, Deborah Lawrie-Blum v. Land Baden-Württemberg a rozsudok zo dňa 31. mája 1987 vo veci 344/87, I. Bettray v. Staatssecretaris van Justitie, zo dňa 6. novembra 2003 vo veci C-413/01, Franca Nimi-Orasche v. Bundesminister für Wissenschaft, Verkehr und Kunst, v ktorých je definovaný pojem zamestnanca v súlade s článkom 48. Nesúhlasil s argumentáciou krajského súdu, že nepreukázal, že na

území Slovenska vykonával práce. Nesúhlasil s postupom sociálnej poisťovne ako aj súdu, keď účastníkovi konania ako zamestnávateľovi ukladajú povinnosti, ktoré mu podľa zákona neprináležia. Trval na tom, že predložil dostatočné doklady, z ktorých vyplývalo, že vykonával poctivú prácu na území Slovenska, majúť tiež za to, že dožadovanie od navrhovateľa iných dokladov, ktoré boli uvedené v odôvodnení rozsudku súdu v priebehu súdneho konania, je minimálne oneskorené. Uviedol, že tak ako on aj účastník konania sa dostali do absurdnej situácie, keď musia zdôvodňovať činnosti vykonávanej práce zatiaľ čo občania Slovenskej republiky sú z tejto povinnosti oslobodení, v čom videl diskrimináciu poľských občanov. V danej súvislosti poukázal na rozhodnutie Medzinárodného súdneho dvora zo dňa 24. októbra 1974, vo veci 36/74 B.N.O. Walrave a L. J. N. Koch v. Association Union Cycliste Internationale, Koninklijke Nederlandsche Wielren Unie a Federación Española Ciclismo.

Žalobca ďalej namietal porušenie čl. 14 ods. 5 b vykonávacieho nariadenia, ktoré malo vplyv na obsah napadnutého rozsudku tým, že bolo podporené stanovisko, že práca navrhovateľa mala marginálny charakter, kedy Základ Ubezpieczeń Społecznych ako inštitúcia miesta bydliska nie je oprávnená posudzovať pracovnú dobu navrhovateľa vykonávanú na základe pracovnej zmluvy uzatvorenej so slovenským zamestnávateľom, a v tejto záležitosti sa sociálna poisťovňa vo vydaných rozhodnutiach ako aj prvostupňový súd vo svojom rozsudku podriadil napadnutému rozhodnutiu na základe vykonaného posúdenia prostredníctvom Základ Ubezpieczeń Społecznych a opomenul argumentácie navrhovateľa týkajúce sa výmery a charakteru jeho práce. Uviedol, že vo vzťahu k navrhovateľovi je nadriadenou inštitúciou sociálna poisťovňa ako inštitúcia miesta výkonu práce, keď predpisy čl. 13 ods. 3 základného nariadenia dávajú do popredia zamestnanie na základe pracovnej zmluvy. Poukázal na to, že už v odvolaní proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne pobočka Čadca ako aj Sociálnej poisťovni - ústredie vypočítal, že vykonáva svoju činnosť ako zamestnanec na území Slovenskej republiky v rozsahu 5 % času menovaného činnosti ako samostatne zárobkovo činná osoba, keď vykonával činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v rozsahu maximálne 160 hodín mesačne a činnosť ako zamestnanec vykonával v rozsahu 10 hodín mesačne. Zdôraznil, že ani Základ Ubezpieczeń Społecznych ani sociálna poisťovňa nekonali v súlade s legislatívou spoločenstva a prijali záver, že činnosť žalobcu ako zamestnanca na území Slovenskej republiky je zanedbateľná. Namietal, že súčinnosť v zákonomnom rozsahu medzi poľskou poisťovňou a sociálnou poisťovňou chýbala, považujúc ich postup v rozpore s účelom čl. 48 až 51 Lisabonskej zmluvy, v ktorom sa zaručuje zamestnancom využívajúci práva slobodného pobytu, aby nestrácali výhody, ktoré im patria zo sociálneho zabezpečenia v súlade s legislatívou určitej členskej krajiny.

Žalobca tiež namietal porušenie čl. 16 ods. 2, 3 a 4 v súvislosti článku 20 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009 zo dňa 16. septembra 2009 týkajúceho sa vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 vo veci koordinácie systémov sociálneho poistenia, ktoré má vplyv na obsah napadnutého rozsudku tým, že ostalo v platnosti rozhodnutie sociálnej poisťovne, ktoré bolo vydané v priebehu nedôvodne uplatniteľnej procedúry príslušnej legislatívy, pretože sociálna poisťovňa v oboch stupňoch vydala rozhodnutie o vylúčení navrhovateľa z poistenia pred vydaním akéhokoľvek rozhodnutia Základ Ubezpieczeń Społecznych, pričom iba v dôsledku správne uplatniteľnej procedúry určovania príslušnej legislatívy s prihliadnutím na čl. 16 vykonávacieho nariadenia prostredníctvom inštitúcie podľa miesta bydliska Základ Ubezpieczeń Społecznych mohla inštitúcia podľa miesta výkonu práce sociálna poisťovňa vydať napadnuté rozhodnutia z 12.09. 2013, č. 44772-1/2013-CA a následne 14696-2/2014-BA z 12.02.2014. Namietal, že postup vyplývajúci z citovaných nariadení bol oboma inštitúciami (Základ Ubezpieczeń Społecznych a Sociálna poisťovňa) realizovaný dobrovoľne, ktorého účelom bolo iba jedno riešenie a to vylúčiť navrhovateľa zo systému sociálneho poistenia na Slovensku, ktorý postup treba považovať za rozporný s princípmi Európskej únie o slobodnom prechode zamestnancov. Uviedol, že neskoršie rozhodnutie Zakladu Ubezpieczeń Społecznych bolo postavené na nekritickom prijatí správnosti stanoviska slovenskej sociálnej poisťovne týkajúceho sa skutočnosti, že aj napriek tomu, že navrhovateľ uzatvoril pracovnú zmluvu so spoločnosťou REPRUF, s.r.o., v skutočnosti túto prácu nevykonával. Výslovil názor, že takéto konanie je v hrubom rozpore s predpismi nariadení Európskej únie o koordinácii systémov sociálneho poistenia a vedie k rozporným činnostiam oproti riešeniam Európskej únie.

Žalobca tiež namietal porušenie v článku 6 a 16 vykonávacieho nariadenia, ktoré má vplyv na obsah napadnutého rozsudku tým, že bolo prostredníctvom sociálnej poisťovne vydané rozhodnutie v oboch inštitúciách bez prijatia postupu dialógu a zmierovacieho konania, ktoré sú uvedené v článku 6 a 16 vykonávacieho nariadenia ako aj v ustanoveniach rozhodnutia č. A1 Správnej komisie zo dňa 12. júna 2009 o ustanovení dialógu a zmierovacieho konania v rozsahu platnosti dokumentov určenia príslušnej legislatívy a poskytnutia dávok podľa základného nariadenia počas kedy je v priebehu určovania príslušnej legislatívy pre poistenca potrebná spolupráca a porozumenie príslušných inštitúcií za účelom splnenia všetkých práv, ktoré prislúchajú navrhovateľovi.

Záverom žalobca zo strany súdu prvého stupňa a sociálnej poisťovne považoval za závažné porušenie hmotného práva, ktoré malo vplyv na obsah napadnutého rozsudku a to článok 13 ods. 3 nariadenia č. 883/2004, v ktorom sa nachádza kolízna norma poukazujúca na legislatívu príslušnú vo veci sociálneho zabezpečenia osoby bežne realizujúcej činnosť ako zamestnanca a činnosť ako samostatne zárobkovej činnnej osoby v rôznych členských krajinách, čím sa vylučuje možnosť určenia legislatívy príslušnej pre tento právny vzťah iným spôsobom ako uvedený v norme o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia. Tvrdil, že sociálna poisťovňa ako aj prvostupňový súd rozhodli, napriek tomu, že v jeho prípade nie je žiadne rozhodnutie vo veci právoplatne skončené, poukazom na to, že Zaklad Ubezpieczeń Społecznych rozhodnutím nesprávne určil pre žalobcu poľskú legislatívu v oblasti sociálneho poistenia, voči ktorému podal odvolanie a toto rozhodnutie nie je doposiaľ právoplatné, a preto napadnuté rozhodnutia Sociálnej poisťovne pobočka Čadca a Sociálnej poisťovne - ústredie sú predčasné.

3.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu v zákonnej lehote v prospech žalobcu podal odvolanie aj pribratý účastník REPRUF, s.r.o.. Navrhoval, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 9. júna 2015 č. k. 20Scud/9/2014-110 a aj rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie č. 14696-2/2014-BA z 12.2.2014 a predchádzajúce rozhodnutie Sociálnej poisťovni pobočka Čadca z 12.09.2013 č. 44772-1/2013-CA zrušil.

V dôvodoch odvolania účastník namietal závažné porušenie hmotného práva, ktoré malo vplyv na obsah napadnutého rozsudku a to článok 13 ods. 3 nariadenia č. 883/2004, v ktorom sa nachádza kolízna norma poukazujúca na legislatívu príslušnú vo veci sociálneho zabezpečenia osoby bežne realizujúcej činnosť ako zamestnanca a činnosť ako samostatne zárobkovej činnnej osoby v rôznych členských krajinách, čím sa vylučuje možnosť určenia legislatívy príslušnej pre tento právny vzťah iným spôsobom ako uvedený v norme o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia. Tvrdil že porušenie uvedenej normy priviedlo k vydaniu napadnutého rozsudku napriek tomu, že žiadne rozhodnutie vo veci nie je právoplatné ani konečné, lebo rozhodnutie sociálnej poisťovne na základe, ktorého sociálna poisťovňa a Krajský súd v Žiline vydali svoje rozhodnutia vo veci nie právoplatná ani konečná.

Ďalej namietal hrubé porušenie hmotného práva, a to čl. 87 a základného nariadenia v súvislosti s čl. 14 ods. 5 b vykonávacieho nariadenia a čl. 2 ods. 2 písm. b Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 465/2012 zo dňa 22. mája 2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 883/2004 vo veci koordinácie systémov sociálneho poistenia a nariadenie č. 987/2009 týkajúce sa vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 tým, že boli nesprávne uplatniteľné, a posúdenie práce navrhovateľa, ako práce, ktorá má marginálny charakter, počas kedy sa uvedené predpisy nemôžu vzťahovať na navrhovateľa, pretože on uzatvoril pracovnú zmluvu pred tým, ako vošli do platnosti predpisy o marginálnom charaktere práce a nepodal vyhlásenie o tom, aby sa naňho nevzťahovalo prechodné obdobie uvedené v čl. 87a základného nariadenia, preto sa na navrhovateľa vzťahuje 10 - ročné prechodné obdobie, počas ktorého sa neuplatňuje predpis čl. 14 ods. 5 b vykonávacieho nariadenia.

Tiež namietal potvrdenie v napadnutom rozsudku krajského súdu stanoviska o zanedbateľnom charaktere činnosti vykonávanej žalobcom, napriek tomu, že žalobca tvrdil, že jeho činnosť ako zamestnanca nemá zanedbateľný charakter, lebo časová náročnosť práce pre spoločnosť REPRUF, s.r.o., čiže 10 hodín týždenne prekročila 5 % času venovaného činnosti ako samostatne zárobkovo činná osoba. V danej súvislosti poukázal na rozsudok odvolacieho súdu Rzeszowe zo dňa 27. novembra 2014, sp. zn. III. AUa 468/14.

Namietal vykonanie nesprávneho posúdenia skutkového stavu v dôsledku prijatia, že žalobca napriek tomu, že takú možnosť mal, neposkytol dokumenty potvrdzujúce výkon činnosti ako zamestnanec v priebehu správneho konania, a preto nie je možné posúdenie týchto dôkazov v priebehu súdneho konania. Uviedol, že krajský súd prijal nesprávny záver, že žalobca mal možnosť predstaviť akékoľvek dôkazy v priebehu správneho konania, keďže žalobca nebol účastníkom správneho konania, ktoré sa ukončilo protokolom o vykonanej kontrole.

Namietal odňatie žalobcovi reálnej možnosti na obranu jemu prislúchajúcich práv v dôsledku posúdenia na začiatku, že činnosť v prospech spoločnosti nebola reálne vykonávaná, a následne prijatia stanoviska, že táto práca je vykonávaná, ale má zanedbateľný charakter.

Namietal vykonanie chybného zistenia v dôsledku prijatia, že zo zaregistrovania žalobcu v systéme sociálneho zabezpečenia a pridelenia žalobcu individuálneho čísla poistenca nevzniká zamestnávateľovi povinnosť odvádzať za zamestnanca odvody na poistné, ani nesvedčí o tom, že je zamestnanec prijatý do systému sociálneho zabezpečenia.

Záverom účastník uviedol, že množstvo zákonných porušení na strane krajského súdu a sociálnej poisťovne v oboch stupňoch podporujú žiadosť účastníka konania o zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu a rozhodnutí sociálnej poisťovne v oboch stupňoch predovšetkým z dôvodu prijatia uvedených rozhodnutí na základe chybných informácií od poľskej poisťovne Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ktorá je inštitúcia príslušná miestu bývania žalobcu a súčasne poskytnutá informácia nie je právoplatným rozhodnutím.

4.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhoval napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. S odvolacími dôvodmi uvedenými žalobcom v jeho odvolaní nesúhlasil. Uviedol, že žalobca v odvolaní neuviedol také námietky k správnosti preskúmaného rozhodnutia ani právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie rozhodnutia Sociálnej poisťovne - ústredie. Preskúmané rozhodnutie zo dňa 12.02.2014 č. 14696-2/2014-BA, napadnuté žalobou, považoval za vydané v súlade so zákonom, poukazom na to, že v odôvodnení je náležite objasnené, z akých dôvodov žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti od 01.02.2012 podľa slovenskej legislatívy. Tiež uviedol, že vo vyjadrení zo dňa 17. júla 2014 k žalobe zaujal stanovisko ku každej námietke žalobcu v žalobe uvedenej, ktorého sa naďalej pridržiava.

K odvolaniu príbratého účastníka žalovaný uviedol, že zamestnávateľ REPRUF, s.r.o., bol v danej veci príbratý do konania uznesením Krajského súdu v Žiline z 24. novembra 2014 č. k. 20Scud/9/2014-75 podľa § 250 ods. 1 O.s.p. a ako príbratý účastník konania nebol oprávnený podať odvolanie za žalobcu. Navrhoval, aby odvolací súd odvolanie príbratého účastníka konania odmietol, pretože ho podala osoba, ktorá na to nebola oprávnená.

5.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril príbratý účastník konania tak, že navrhoval odvolaniu vyhovieť.

6.

K odvolaniu príbratého účastníka konania sa žalobcu vyjadril tak, že odvolanie považoval za dôvodné a navrhoval, aby odvolací súd zohľadnil obe odvolania.

7.

Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok účinný od 01.07.2016 odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok - ďalej len „S.s.p.“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaných odvolaní (§ 246c ods. 1 prvá veta O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p., § 492 ods. 2 S.s.p.), odvolania prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p., § 492 ods. 2 S.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p., § 492 ods. 2 S.s.p.) a dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu zo dňa 12.02.2014 č. 14696-2/2014-BA a vrátenia veci na ďalšie konanie.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu, ako aj konania im prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Predmetom preskúmovacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, ktorým žalovaný s konečnou platnosťou rozhodol, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi zamestnávateľa REPRUF, s.r.o., od 01.02.2012 podľa slovenskej legislatívy.

Odvolací súd zo spisu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného mal preukázané, že prvostupňovým rozhodnutím č. 44772-1/2013-CA z 12.09.2013 Sociálna poisťovňa pobočka Čadca rozhodla, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi REPRUF, s.r.o., od 01.02.2012 podľa slovenskej legislatívy. Na základe odvolania žalobcu a zamestnávateľa REPRUF, s.r.o. proti uvedenému prvostupňovému rozhodnutiu žalovaný napadnutým rozhodnutím 14696-2/2014-BA zo dňa 12.02.2014 potvrdil prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovni pobočka Čadca č. 44772-1/2013-CA z 12.09.2013 a odvolania zamietol.

Odvolací súd v procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, na ktoré poukázal už súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku, a preto ich neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

Najvyšší súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 492 ods. 2 S.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom. Vzhľadom k tomu, aby neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti, na zdôraznenie správneho skutkového a právneho záveru súdu prvého stupňa uvádza.

Odvolací súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že súd v procese súdneho prieskumu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho

súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov v zmysle §§ 247 a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ktorými žalobca namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.).

V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Po preskúvaní napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a konania mu predchádzajúceho v rozsahu odvolacích námietok odvolací súd dospel k záveru, že v danej veci súd prvého stupňa v procese súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite postupoval v zmysle procesných pravidiel zákonodarcom nastolených v druhej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku citovaných vyššie.

Odvolací súd zistil, že zásadné námietky žalobcu, ako aj pribratého účastníka konania ktorými napádajú zákonnosť napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa ako aj rozhodnutí žalovaného správneho orgánu spočívajú v tvrdení, že prvostupňový súd ako aj žalovaný v danej veci postupovali a rozhodli v rozpore s právnou úpravou ustanovenou v Nariadeniach Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia- (porušenie čl. 13 ods. 3) a č. 987/2009 zo dňa 16. septembra 2009 týkajúceho sa vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 - (namiatané porušenie čl. 6, čl. 14 ods. 5 b, čl. 16 ods. 2, 3, 4, čl. 20), vytýkajúc krajskému súdu nesprávne použitie vnútroštátnych predpisov v rozpore s právnou úpravou Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Odvolací súd zameral preto svoju pozornosť na to, či rozhodnutie súdu v rámci súdneho prieskumu zákonnosti napadnutých rozhodnutí sociálnej poisťovni nevybočilo z namiwanej právnej úpravy ustanovenej v Nariadení ES č. 883/2004 a jeho vykonávacieho nariadenia ES 987/2009.

Európsky parlament a Rada prijal Nariadenie č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej články 42 a 308, konajúc postupom v článku 251 zmluvy, sledujúc ciele, uvedené v preambule zmluvy, z ktorých odvolací súd upriamuje pozornosť najmä na to: že pravidlá koordinácie vnútroštátnych systémov sociálneho zabezpečenia patria do rámca voľného pohybu osôb a mali by prispieť k zlepšeniu ich životnej úrovne a podmienok zamestnania; zmluva neustanovuje právomoci iné ako tie, ktoré sú uvedené v článku 308 na prijatie primeraných opatrení v rámci oblastí sociálneho zabezpečenia osôb iných ako zamestnancov; nariadenie Rady (EHS) 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a na ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva [4], bolo zmenené a doplnené a aktualizované viac krát, aby sa zohľadnil nielen vývoj na úrovni spoločenstva vrátane rozsudkov Súdneho dvora, ale tiež aby sa zohľadnili zmeny právnych predpisov na vnútroštátnej úrovni. Tieto faktory zohrali svoju úlohu v čase, keď sa koordinačné pravidlá spoločenstva stávali zložitými a príliš rozsiahlymi. Nahradenie a súčasne modernizovanie a zjednodušovanie týchto pravidiel je preto dôležité, aby sa dosiahol cieľ voľného

pohybu osôb; je potrebné rešpektovať osobitné vlastnosti vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia a vypracovať iba systém koordinácie; je potrebné v rámci takejto koordinácie zaručiť v rámci rovnosti spoločenstva prístup pre dané osoby podľa rozličných vnútroštátnych právnych predpisov; prispôsobenie faktov alebo udalostí, ku ktorým dochádza v jednom členskom štáte, nemôže v žiadnom prípade viesť k tomu, aby sa iný členský štát stal príslušným alebo jeho právne predpisy uplatniteľnými; vzhľadom na proporcionalitu by sa mala venovať pozornosť tomu, aby sa zabezpečilo, že zásada prispôsobenia faktov alebo udalostí nevedie k objektívne neopodstatneným výsledkom alebo k prekryvaniu dávok rovnakého druhu za tú istú dobu; je potrebné, aby osoby, ktoré sa pohybujú v rámci spoločenstva, podliehali systému sociálneho zabezpečenia iba jediného členského štátu, aby sa tak predišlo prekryvaniu uplatniteľných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov a komplikáciám, ktoré by z toho mohli vzniknúť;

Podľa čl. 1 uvedeného nariadenia ES písm. a/ "činnosť ako zamestnanec" znamená každú činnosť alebo rovnocennú situáciu, ktorá sa za takú považuje na účely právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia členského štátu, v ktorom takáto činnosť alebo rovnocenná situácia existuje; písm. c/ "poistenec" vo vzťahu k odvetviam sociálneho zabezpečenia, na ktoré sa vzťahuje hlava III, kapitoly 1 a 3, znamená každú osobu, ktorá spĺňa podmienky požadované podľa právnych predpisov členského štátu príslušného podľa hlavy II, nároku na dávky, pri zohľadnení ustanovení tohto nariadenia;

Podľa čl. 1, bod 1/ uvedeného nariadenia ES toto nariadenie sa vzťahuje na štátnych príslušníkov členského štátu, osoby bez štátnej príslušnosti a utečencov, ktorí majú bydlisko v členskom štáte a podliehajú alebo podliehali právnym predpisom jedného alebo viacerých členských štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov a ich pozostalých.

Podľa čl. 11, bod 1/ uvedeného nariadenia ES osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu. Tieto právne predpisy sa určia v súlade s touto hlavou. Podľa čl. 13, bod 3 uvedeného nariadenia ES osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec, alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s odsekom 1.

Podľa čl. 16 nariadenia ES č. 987/2009, ktorým upravuje postup uplatňovania článku 13 základného nariadenia:

1. Osoba, ktorá vykonáva činnosti v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch, informuje o tejto skutočnosti inštitúciu určenú príslušným úradom členského štátu bydliska.
2. Určená inštitúcia členského štátu bydliska bezodkladne určí uplatniteľné právne predpisy, ktoré sa na dotknutú osobu uplatňujú, so zreteľom na článok 13 základného nariadenia a článok 14 vykonávacieho nariadenia. Toto určenie sa považuje za predbežné. Inštitúcia informuje o predbežnom určení uplatniteľných právnych predpisov určené inštitúcie každého členského štátu, v ktorom sa činnosť vykonáva.
5. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy boli predbežne alebo definitívne určené za uplatniteľné, to bezodkladne oznámi dotknutej osobe.
6. Ak dotknutá osoba neposkytne informácie podľa odseku 1, uplatnia sa ustanovenia tohto článku na podnet inštitúcie určenej príslušným úradom členského štátu bydliska, len čo je o situácii tejto osoby informovaná, napríklad aj prostredníctvom inej dotknutej inštitúcie.

Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k zhodnému názoru ako súd prvého stupňa, že žalovaný správny orgán v danej veci postupoval v intenciách citovanej právnej úpravy, pre vydanie rozhodnutia si zadovážil dostatok skutkových podkladov, z ktorých vyvodil správny právny záver, ktorý aj v odôvodnení napadnutého rozhodnutia jasným a zrozumiteľným spôsobom odôvodnil, a preto jeho rozhodnutie treba považovať za súladné so zákonom. Z uvedených dôvodov v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre zamietnutie žaloby súdom prvého stupňa.

Vychádzajúc zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu je zrejmé že sociálna poisťovňa začala konať v danom prípade na základe informácie poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia, že v posledných rokoch na území Poľskej republiky vznikli firmy, ktoré sprostredkujú pre poľských samostatných podnikateľov zamestnanie na úväzok v iných členských štátoch s tým, že v mnohých prípadoch cieľom tejto činnosti nie je výkon zamestnania na pracovnú zmluvu mimo hraníc Poľskej republiky, ale vyhýbanie sa plateniu odvodov na sociálne zabezpečenie v Poľskej republike z podnikateľskej činnosti, ktorú v Poľskej republike vykonávajú. V súvislosti s posúdením uplatniteľnej legislatívy za účelom správneho vykonania koordinačných nariadení na základe výmeny informácií so ZUS Váršava Sociálna poisťovňa - pobočka Čadca vykonala u zamestnávateľa žalobcu v registrovanom sídle zamestnávateľa REPRUF, s.r.o., Palárikova 76, Čadca kontrolu zameranú na preverenie reálneho výkonu činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky v období od 04.01.2012 do 26.02.2013. Na základe kontrolných zistení sociálna poisťovňa vyhodnotila, že zamestnávateľ žalobcu nespĺňal kritéria stanovené na určenie registrovaného sídla alebo miesta podnikania, keď v označenom sídle spoločnosť nemá samostatnú kanceláriu a v čase kontroly 26.02.2013 sa v sídle spoločnosti nenachádzal žiaden zamestnanec ani konateľ spoločnosti. V registrovanom sídle spoločnosti zamestnávateľa sídlila spoločnosť ACARTUS, s.r.o., ktorá pre uvedeného zamestnávateľa vykonávala účtovnícke práce. Na základe dojednaného termínu konateľom tejto spoločnosti sa dňa 05.03.2013 na adrese spoločnosti REPRUF, s.r.o., nachádzali konateľ tejto spoločnosti J. B. B. a B. U.. Sociálna poisťovňa pobočka Čadca vykonanou kontrolou zameranou na výkon činnosti zamestnancov nemala preukázaný reálny výkon činnosti žalobcu ako zamestnanca uvedenej spoločnosti na území Slovenskej republiky, nepovažujúc predložené formálne doklady - pracovnú zmluvu a registračný list - prihlášku za relevantné skutočnosti preukazujúce skutočný výkon činnosti zamestnanca. Sociálna poisťovňa pobočka Čadca na základe koordinácie s poľskou inštitúciou sociálneho zabezpečenia vychádzajúc zo skutkových zistení vykonaných kontrol rozhodla tak, že žalobcovi od 01.02.2012 nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy, s ktorým skutkovým a právnym záverom sa stotožnil aj žalovaný.

Skutkové zistenia vyplývajúce v danom prípade z administratívneho spisu potvrdzujú že sociálna poisťovňa v danom prípade postupovala v úzkej súčinnosti so sociálnou inštitúciou sociálneho zabezpečenia v Poľskej republike ZUS Váršava a teda v konaní postupovala v súlade s čl. 6 a s čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia, a preto odvolací súd námietku odvolateľov, ktorou namietali nesprávny postup žalovaného v rozpore s uvedenou právnou úpravou vykonávacieho nariadenia, považoval za nedôvodnú.

Vo vzťahu k zásadnej námietke odvolateľov porušenia článku 13 ods. 3 základného nariadenia odvolací súd konštatuje, že pre aplikáciu tohto článku musia byť splnené zákonné podmienky a to predovšetkým preukázanie reálneho výkonu činnosti zamestnanca na území členského štátu v danom prípade Slovenskej republiky. Podľa názoru odvolacieho súdu zhodne s názorom krajského súdu formálne uzatvorenie pracovnej zmluvy medzi zamestnancom a zamestnávateľom ešte nezakladá žalobcovi právo na aplikáciu článku 13 ods. 3 základného nariadenia, pretože uzatvorením pracovnej zmluvy pracovník nenadobúda automaticky status zamestnanca. Vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora EÚ za zamestnanca je potrebné považovať každého, kto vykonáva skutočne konkrétne činnosti, teda ten kto vykonáva skutočnú a efektívnu činnosť. Napokon aj z článku 13 ods. 3 základného nariadenia vyplýva, že výkon práce musí byť reálny. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd dospel k záveru, že sociálna poisťovňa napadnutými rozhodnutiami ako aj súd prvého stupňa v procese preskúmania zákonnosti rozhodnutia nepostupovali v rozpore s právnou úpravou obsiahnutou v základnom nariadení o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a jeho vykonávacieho nariadenia.

V danej súvislosti preto neobstojí ani námietka žalobcu, ktorou namietal, že rozširujúcim výkladom právnej úpravy základného nariadenia o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a jeho vykonávacieho nariadenia boli porušené základné princípy Zmluvy o založení európskeho spoločenstva, keďže tak z administratívneho spisu ako aj z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného i z odôvodnenia prvostupňového správneho rozhodnutia vyplýva, že sociálna poisťovňa v oboch stupňoch postupovala a vydala rozhodnutia podľa platného znenia Nariadenia č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho

zabezpečenia a jeho vykonávacieho Nariadenia č. 987/2009.

Pokiaľ žalobca poukazoval na judikatúru Európskeho súdneho dvora vo vzťahu pojmu zamestnanec odvolací súd zastáva názor, že označené rozhodnutia Európskeho súdneho dvora nie možné aplikovať na daný prípad, pretože tieto sa týkajú vzťahu pracovníka a charakteru pracovného vzťahu medzi zamestnancom a zamestnávateľom, pričom sociálna poisťovňa v danom prípade nerozhodovala o pracovnoprávnom vzťahu medzi žalobcom a jeho zamestnávateľom, keď predmetom napadnutých rozhodnutí sociálnej poisťovne v danom prípade bolo rozhodovanie, či žalobcovi (ne)vzniklo povinné sociálne poistenie podľa Slovenskej legislatívy.

Odvolací súd za nedôvodnú považoval aj námietku žalobcu, že sociálna poisťovňa svojím postupom sa dopustila hrubej diskriminácie Poľských občanov zamestnaných na území Slovenskej republiky. Vychádzajúc zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu vyplýva, že pobočky sociálnej poisťovne rozhodujú o zániku sociálneho poistenia po skončení platnosti formulárov E 101/PD A1 alebo o nevzniku povinného sociálneho poistenia, ak nebolo definitívne rozhodnuté o uplatniteľnej legislatíve vo vzťahu ku všetkým zamestnancom bez rozdielu národnosti či štátnej príslušnosti. Postup v súlade s nariadeniami Európskeho spoločenstva a v súlade so zákonom nie je možné považovať za diskriminačné. Odvolací súd v danej súvislosti sa stotožňuje s argumentáciou súdu prvého stupňa, na ktorú súčasne poukazuje.

Taktiež odvolací súd považoval za nedôvodné námietky žalobcu vo vzťahu k porušeniu čl. 87a základného nariadenia v súvislosti s čl. 14 ods. 5 b vykonávacieho nariadenia a čl. 2 ods. 2 písm. b Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 465/2012 zo dňa 22. mája 2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 883/2004 vo veci koordinácie systémov sociálneho poistenia a nariadenie č. 987/2009 týkajúce sa vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 tým, že boli nesprávne uplatniteľné, a nesprávne posúdené práce ním vykonávané, ako práce majúce marginálny charakter. Uvedenými námietkami žalobcu sa v dostatočnom rozsahu už vysporiadal súd prvého stupňa. Odvolací súd v celom rozsahu súhlasí s argumentáciou súdu prvého stupňa vo vzťahu k týmto námietkam, s touto sa v celosti stotožňuje, a preto na ňu len poukazuje.

Odvolací súd dospel k zhodnému záveru ako súd prvého stupňa, že skutkové zistenia potvrdzujú správnosť záveru žalovaného, že v danom prípade žalobcovi nevzniklo od 01.02.2012 povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti u zamestnávateľa REPRUF, s.r.o., aj napriek tomu, že bola za žalobcu podaná prostredníctvom zamestnávateľa prihláška do systému sociálneho zabezpečenia. V uvedenom prípade samotné podanie prihlášky nezakladá vo vzťahu k žalobcovi vznik týchto poistení na území SR. Vzhľadom na dôvody uvedené vyššie odvolací súd dospel k záveru, že námietky žalobcu uvedené v jeho odvolaní nie sú relevantné k vyhoveniu jeho odvolacieho návrhu.

Odvolací súd preskúmal zákonnosť napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa aj v rozsahu odvolania účastníka konania REPRUF, s.r.o., majúci za preukázané, že jeho odvolacie námietky sú takmer totožné s odvolacími námietkami žalobcu, z ktorých dôvodov posudzujúc ich v intenciách skutkových a právnych záverov uvedených vyššie, považoval ich taktiež za nedôvodné, ktoré nemohli vyvrátiť skutkové zistenia vyplývajúce z administratívneho spisu a správnosť záverov žalovaného v oboch stupňoch, poukazom na to, že vzhľadom k tomu, že odvolanie podal v prospech žalobcu, by boli splnené aj zákonné podmienky pre odmietnutie jeho odvolania podľa § 492 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 a s § 218 ods. 1, písm. b/ O.s.p. ako podané osobou neoprávnenou na podanie odvolania.

Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu v zmysle § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a v spojení s § 219 ods. 1, 2 a s § 246c ods. 1 O.s.p. a s § 492 ods. 2 S.s.p. ako vecne a právne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1, s § 224 ods. 1 O.s.p. a s § 492 ods. 2 S.s.p.. Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania

nepriznal z dôvodu jeho neúspechu v tomto konaní.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.